

**II. ULUSLARARASI
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR KONGRESİ
ÖZEL BÖLÜMÜ**

II. ULUSLARARASI TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR KONGRESİ'NİN ARDINDAN

Pınar FEDAKÂR*

Dünyadaki siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmelerin çok hızla geliştiği 20. yüzyılın sonlarına doğru, Türk dünyası için olumlu pek çok gelişme meydana gelmiştir. Sovyetler Birliği'nin çökmesiyle Orta Asya ve Kafkaslar'da yaşayan Türk boylarından bir kısmı bağımsız birer cumhuriyet hâline gelmiştir. Yaşanan bu gelişmelerden Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ve Türkiye arasında bilimsel alandaki ilişkiler de etkilenecek ve buna bağlı olarak Türk dünyası ile ilgili bilimsel araştırmalar nitelik ve nicelik bakımından artmıştır. Bunun yanı sıra Türk Cumhuriyetleri ve özerk bölgelerle kurulacak ilişkilerde bireysel adımların yetersiz kalacağı, kurumsal ve kalıcı çalışmalara ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Türk Cumhuriyetleri ve özerk bölgelerle kurumsal ve kalıcı ilişkiler kurmayı amaçlayan çalışmalardan biri; Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün himayelerinde, Türk Dil Kurumu iş birliği ile Ege Üniversitesi Türk Dünyası

* Yrd. Doç. Dr., Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Öğretim Üyesi

Araştırmaları Enstitüsü tarafından düzenlenen II. Uluslararası Türk Dünyası Kültür Kongresi'dir. Ege Üniversitesinin 55. kuruluş yılına armağan edilen Kongre, İzmir-Çeşme'de gerçekleştirilmiştir.

Kongre'nin birincisi I. Uluslararası Türk Dünyası Kültür Kurultayı adıyla 9-15 Nisan 2006 tarihleri arasında

yine Çeşme'de düzenlenmişti. Dört yıl sonra ikincisi düzenlenen Kongre'nin gerçekleştirilmesinde, başta bu organizasyonun kalıcı olması için uzun süredir emek veren Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Fikret Türkmen ile düzenleme kurulu üyeleri; Prof. Dr. Bahaeddin Yedi yıldız, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Prof. Dr. Zeki Kaymaz, Prof. Dr. Gürer Gülsevin, Prof. Dr. Alimcan İnyet, Prof. Dr. Turan Gökçe, Prof. Dr. Nadim Macit, Doç. Dr. Yüksel Sayan, Doç. Dr. Ali Erol, Doç. Dr. Mehmet Temizkan ile Kongre Sekreteri Prof. Dr. Metin Ekici, Yrd. Doç. Dr. Pınar Fedakâr ve Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsünün akademik ve idari personeli ve öğrencileri büyük gayret göstermişlerdir.

Kongre'nin düzenlenmesine Türk Dil Kurumu, T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, İzmir Valiliği, Ege Üniversitesi, Uluslararası Türk Kültür Teşkilatı ve Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı gibi kurumların yanı sıra Çalık Holding ve Forum Bornova gibi özel kuruluşlarca da destek verilmiştir.

Kongre'de toplam 337 bildiri sunuldu ve tartışıldı. Bildiriler, konularına göre ayrılmış beş ayrı salonda sunuldu. Manas Salonu'nda genel konular, Dede Korkut Salonu'nda Türk halk bilimi, Mahdumkulu Salonu'nda Türk dünyası edebiyatları, Kâşgarlı Mahmut Salonu'nda Türk dili ve lehçeleri, Kutlualp Salonu'nda ise Türk tarihi ve Türk sanatı ile ilgili bildiriler sunuldu. Dünyanın dört bir yanından gelen bilim insanları, haftanın beş iş günü saat 9.15'ten 18.15'e kadar bildirimlerini sunup tartıştılar.

II. Uluslararası Türk Dünyası Kültür Kongresi'ne toplam 33 ülke ve 8 özerk bölgeden 167, Türkiye'deki 53 üniversite ve diğer araştırma birimlerinden ise 274 akademisyen ve araştırmacı katıldı. Kongre'ye katılımın gerçekleştiği ülkelerden bazıları Almanya, Arnavutluk, Azerbaycan, Bulgaristan, Çin, Gürcistan, Hindistan, Irak, İran, Japonya, Kazakistan, Kırgızistan, Kosova, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Makedonya, Mısır, Özbekistan, Rusya, Türkmenistan, Ukrayna ve özerk bölgelerden bazıları da Tataristan, Başkurdistan, Çuvaşistan, Tuva, Altay'dı. Hem katılan ülke ve özerk bölge, hem de

bilim insanı sayısı bakımından Kongre, kendi alanındaki en büyük organizasyonlardan biri oldu.

Kongre’de sunulan bildirilerde ve yapılan tartışmalarda kullanılan bilim dili ağırlıklı olarak Türkiye Türkçesiydi. Bununla birlikte, diğer Türk lehçelerinde yapılan sunular da Kongre’de yer aldı. II. Uluslararası Türk

Dünyası Kültür Kongresi’nin en önemli özelliklerinden biri de doktora eğitime devam etmekte olan genç bilim insanlarının katılımıydı. Kongre’de gençlere ait oturumların oluşturulması organizasyonun gençlere verdiği önemi göstermekteydi. Türk Cumhuriyetleri’nden gelen genç bilim insanları da Kongre’de bildiri sundu.

Türk dünyasının kültürel zenginliğinden örnekler göstermek amacıyla hazırlanmış olan sosyal program, Kongre’ye kültürel bir zenginlik kattı. Türk halk müziği konseriyle açılan Kongre’de, Karagöz ve kukla gösterilerinin yanında âşıkların konserleri ve şaman gösterisi yer aldı. İzmir Devlet Türk Dünyası Dans ve Müzik Topluluğu’nun konseri ve dans gösterisiyle Türk dünyası müziklerinden ve danslarından örnekler sunuldu. Kongre süresince gerçekleştirilen “Şiir ve Edebiyat Sohbetleri” gazeteci ve biyografi yazarı Orhan Karaveli ve Muazzez İlmiye Çığ’ın katılımıyla düzenlendi. Kongre’nin kapanışında Azerin’in verdiği konser ise büyük ilgi gördü.

II. Uluslararası Türk Dünyası Kültür Kongresi, sunulan bildiriler ve yapılan tartışmalarla bilimsel alana katkılarının yanında, düzenlenen sosyal etkinliklerle de bir kültür şölenine dönüştü. Bilim ve kültür alanında Türk dünyasını buluşturan böylesi bir etkinliğin kalıcı olması Türk dünyası alanında yapılan çalışmalara en büyük katkı olacaktır.

